

JUGOSLAVENSKA BURZA

INFORMATIVNI LIST ZA TRGOVINU, OBRT I INDUSTRIJU.

Izlazi svaku nedelju. Tekstovni dio za Sloveniju u slovenačkom, za ostale jugoslavenske pokrajinu u srpsko-hrvatskom narječju.

UREDNIŠTVO I UPRAVA U LJUBLJANI,
KONGRESNI TRG ŠTEV. 3/1. — TELEFON 174.

Razšilje se izmjenice besplatno po cijeloj Jugoslaviji i inozemstvu. Preplata za stalne primaoce godišnje K 24'. Oglasi uz poseban cijenik.

BROJ 5.

LJUBLJANA, DNE 6. VEĆA 1921.

GOD. III.

Sadržaj 5. broja: Člančići: Drugi medjunarodni velevašar u Pragi. — Njemačko-austrijske poteškoće. — Naša industrija cementa. — NARODNO GOSPODARSTVO. — Iz maloga raste veliko. (Povijest. — Sljedi.) — Cene zadnjega tedna. — Nova poduzeća.

::: Eksportni broj :::

Jugoslavenske burzeu českom i francuskom jeziku
izaće u nakladi**50.000 IZVODA**

prema svršetku februara, koji će se onda besplatno razdijeliti posetnicima II. medjunarodnog velevašara u Pragi. Svi, koji traže trgovачkih veza za import ili eksport ne samo sa trgovackim svijetom Češkoslovenske, nego i Francuske, Engleske te svih ostalih država, koje će biti zastupane na velevašaru

neka inseriraju u reprezentativnom broju

Svi inserenti mogu da budu uvjereni potpune obzirnosti sa strane inozemskih trgovaca.

**Експортни број
Југославенске бурзе**

у чешком и француском језику, издаће у наклadi

50.000 примерака

prema svršetku februara, koji će se onda

бесплатно

разdeliti posetnicima II. međunarodnog velevašara u Pragi. Svi, koji traže trgovачkih veza za import ili eksport ne samo sa trgovackim svjetom Češkoslovenske, nego i Francuske, Engleske te svih ostalih država, koje će biti zastupane na velevašaru.

**нека инсерира у ре-
презентативном броју.**

Cvi inserenti mogu da budu uvereni potpune obzirnosti sa strane inozemskih trgovaca.

**Drugi medjunarodni velevašar
u Pragi.**

Na sjeveru i istoku Češke u Brnu i u Slovačkoj odrasla je od sto godina uvaženja vrijedna tekstilna industrija.

Predionice i tkaonice potroše $1\frac{1}{2}$ milij. q pamuka, tvornice suknja 600.000 q vune i 30.000 q lana. Isto je tako slična industrija jute, konoplja, i svile.

Češke, moravske i slovačke ručne radnje, čipke i veziva, potječe iz ruke radnika, od prirode umjetnički obdarjenih, ili iz tvornica, tražena je roba u Engleskoj i u Americi.

Moravska je središte izvozne konfekcije odjela za gospodu, gospodje i djecu.

Industrija izradjivanja kosa, izvaja u cijeli svijet mreže za kosu, pletealice itd.

U južnoj Češkoj razvio se proizvod lesova; u Moravskoj je fabrikacija poustenih šešira su $\frac{1}{2}$ za izvoz opredijeljena.

Razumije se po sebi, da ovoj odličnoj industriji stoji k raspolaganju močna i daleko razgranjena organizacija bankovnih i predsjedničkih štendionica s 6 zemaljskim novčanim zavodima i s državnom bankom na čelu, koje koncentrišu miljardnu glavnici.

Uslijed ovih činjenica jest razumljivo, da će misao, stvoriti u Prago vašar uzoraka pomoći nekoliko požrtvovalnih osobnosti, koje biše od Praškog gradonačelnštva i od ministarskog vijeća k tomu opušteni, odmah kod prvog pothvata imala uspjeh, bez da bi zahtjevale materijalne potpore, zadovoljujući se s moralnom.

Industrija kože, koja izradjuje 150.000 sirovih koža svake nedjelje, kao industrija obuće sa godišnjom produkcijom od 14.000.000 parova cipela odredjeni su za uvoz, odnosno za izvoz.

Industrija pucetarska, osobito industrija se defa eksportira $\frac{8}{10}$ svoje produkcije u cijeli svijet.

Industrija rukavica izvaja godišnje 1.000.000 parova rukavica u Englesku i Njemačku.

Industrija surovog željeza i čelika dobavlja iz okružja Viškovčkog Kladanjskog, Gemerskog i Žipskog po prilici 3.000.000.000 kg surovina i poluproizvoda.

Škodove tvornice u Plzni, dioničko društvo Češko-Moravskih tvornica strojeva, dioničko društvo Breitfeld i Danek, dioničko društvo Sjedinjenih tvornica strojeva isto su tako zbog svojih strojeva glasoviti, kao što su čehoslovenske tvornice automobila i elektrotehničke tvornice na glasu u svijetu. Industrija poljodjelskih strojeva gravitirala je već prije rata k Rusiji i k

50% POPUSTA

na svim češkoslovenskim željeznicama i niža taksa za vizum te naputnice za stan dobivaju posjetnici II. medjunarodnog velevašara u Pragi, koji će trajati od :: 28. II. do 8. III. 1921. ::

Zahtjevajte prospekt!

Željezničke legitimacije za polovicu vožnju, znakovе, koji služe mjesto ulaznica za slobodan ulaz na sve priredbe vašara te naputnice za stan daje proti jedarednoj preplatnoj taksi K č. 30

Anončna ekspedicija AL. MATELIĆ,

Ljubljana, Kongresni trg 3. Telef. 174.

Sva razjašnjenja besplatno.

50% ПОПУСТА

на свима чешкословенским жљезницама и нижу таксу за визум те напутнице за стан добивају посетници

II. међународног велевашара у Праги, који ће трајати од 28. фебруар до 8. марта 1921. год.

Захтевајте проспекте!

Жељезничке легитимације за половину вожњу, знакове, који служе место улазнице за слободан улаз за све приредбе вашара, те напутнице за стан, даје proti jedarednoj preplatnoj такси K č. 30

Анончна експедиција

Ал. Мателић, Љубљана,

Конгресни трг 3. Телефон 174.

Сва разјашњења бесплатно!

Milan Pugelj: Naša leta.

Znani pripovednik Pugelj je izdal v samozaložbi pod gorenjim naslovom Izbor svojih novel. Knjiga obsega nad 11 tiskanih pol ter stane kupljena pri avtorju 28 krov, z ovojem in poštinko 1 K 50 v več. Naroča se pri pisatelju, LJUBLJANA, KONGRESNI TRG ŠT. 7 II.

Cinkovo pločevino

cink (v blokih), cinkov prah prodaja v poljubnih množinah

Državna cinkarna :: CELJE.

REKLAMNE ZNAMKE IN ETIKETE ZA OVOJNINO

v modernem slogu oskrbi
„Aloma“ Ljubljana, Kongresni trg 3

V vsaki množini k u pi
LANENO SEME

oddaja
pristno zajamčeni, čisti
lanen firnež
laneno olje
lane tropine
Kranjska tovarna lanenega olja
Zabret & komp.
Britof pri Kranju.

Strokovne liste

Montanistische Rundschau
"Tagl. Montan-Berichte"
"Petroleum"
"Die Rohölindustrie"
"Tagl. Berichte über die
Petroleumindustrie"
"Zeitschrift für Eis- und
Kälte-Industrie"
"Berg- u. Hüttenmännisches
Jahrbuch"
"Jahrbuch d. Techn. Zeitschriften Literatur"

lahko naročite v

Anončni ekspediciji
Al. Matelič, Ljubljana,
Kongresni trg 3.

Nezljomljivi glavniki

elegantni, lahki kot pero, nezgorljivi.
Konkurenčne cene!
Bogata izbira barv.

Predno kupite druge, zahtevajte v
Vašem lastnem interesu najprvo ne-
obvezno ponudbo pri

Leipzig. Kammfabrik Küas & Co.
Leipzig-Eu., Schiebestraße 13 (Deutschland).

Lesene žebanje za čevljarje

(drvene čavljke za postolare)

i z r a d j u j e

Tvornica drvenih čavljka,
Ivan Seunig ml., Tacen pod Šmarjo goro pri Ljubljani.

Balkanu te je poslije rata mnogo doprinijela k
brzom ponovnom sagragjenju opustošenih po-
dručja Evrope.

U zemlji glasbenika, i domovini Smetane i
Dvoraka, Kubelika i Destinnove razvila se k iz-
vozu sposobna industrija glasovira, orgulja, isvi-
raljaka sviju uzora.

Proizvod igračaka našao je mnogo ponima-
nja u umjetničkim krugovima te se danas jošte
većim dijelom pod tugijem biljegom izvagja.

Preporučujemo našim trgovcima te i indu-
strijalcima da se odluče posetiti zlatu Pragu.
Imati će od toga i inicijativu i moralnu i mate-
rialnu korist. U bogate trgovske i industrijske
veze koja je osnovana nacionalnih država s Be-
čom ukinula, imati će pri godu vidjeti sijajne or-
ganizacije poduzeća njihove proizvode te rad
će moći kad se povrate kući ovo znanje kao što
plodovitije upotrijebiti.

A onaj koji više zna, je i konkurenčno
jači.

„Jugoslavenska burza“ šalje se besplatno,
jer se uzdržuje iz prihoda inserata, koji
imaju radi toga mnogo veći uspjeh od
inserata u novinama, koje su upućene
samo na krug plaćajućih pretplatnika.

Njemačko - austrijske po- teškoće.

Dok se u Parizu savjetuju kako vladati Euro-
pi i pomoći Njemačkoj Austriji, razvijaju se u Beču dohodki u smjeru, koji vodi u katastrofu.
Niko si doduše nemože predstavljati kakova će
biti ta katastrofa i kakov će biti njen potek, ipak
postaje gore život svaki dan teži, dok ne dodje
do erupcije.

Trajajuće štrajkovno gibanje javnih namješt-
nika, čiji se je zadnji 4-dnevni štrajk odigrao ni-
komu u korist, a publici na štetu, pokazuje, da je
svijest dužnosti i odgovornosti u tim krugovima
pala na minimum.

Još neizdržljivije postaće prilike, kad budu
likvidatori austro-ugarske banke i reparacijska
komisija izvršili artikal 206 mirovne pogodbe na
taj način, da zaprijeće u likvidaciji se našačoj
banci isplaćati zapale krunske i valutne dugove
i zadrže sva bančna aktiva za razdijeljenje među
nacionalne države a da nisu uvažali pasiva i na-
cionalne interese. Baš se o tom vode rasprave
među zastupnicima reparacijske komisije i funk-
cijonarima te likvidatorima austro-ugarske ban-
ke na jednoj a na drugoj strani među holandskom
vladom uslijed daljeg kredita, nacionalnim dr-
žavama i zastupnicima pri tome zainteresiranih
banaka.

Prije svega su neizdržljive socijalne i finan-
cijske posljedice uvijek većeg dizanja mjeničnih
tečajeva i s tim padanja valutne vrijednosti.

Početkom je novembra vlast izračunala, da
mora dodati pri tadašnjem mjeničnim tečajevima
mjesечно 900 milijuna kruna nabavnoj cijeni
brašna i kruna. Jugoslavenska kruna je notirala
onaj put 2.81 i holandski forint 118. — kruna nje-
mačko-austrijske vrijednosti.

Danas notira jugoslavenska kruna 5.2 nj. aust-
rijskih kruna, hol. forint pa 266.50 nj. a. K. Nje-
mačka valuta je dakle pala za polovicu svoje
vrijednosti. Kod današnjih kupčija mora vlast
dodati 1800 milijuna n. a. kruna k nabavnoj svoti
za brašno u jednom mjesecu — kod tog se ne
obaziremo na nekoliko padanje pšeničnih cijena

„OST-EXPORT“

Organ für den :::::
Waren-Austausch
zwischen Mittel-
und Ost-Europa

List za izmenjavo
blaga med srednjo
in vzhodno Ev-
ropo :: :: ::

Razširjen po Finski, Poljski, Čehoslo-
vaški, Rumuniji, Bulgariji, Jugoslaviji,
izhaja v Berlinu.

Zastopstvo: Anončna ekspedicija AL. MATELIČ, Ljubljana,
Kongresni trg 3.

Ljubljana, Dvorni trg 1

ANTON ČERNE
graveur

Novo!

Modeli za prediskanje perila itd.

Datum-štampilje
lastnega izdelka

Vsvodne tiskalnice
Klišej za tisk

Pečati
Šablone

Katalog franko

Ustanovljeno 1903

stampilje
iz kavčka in kovin

Prodaju se:

cirkularne pile
sa bencin-motorom 6HP

jedna željezna stružnica
(Drehbank), 1 komplet.

stolarska radionica.

M. Tomažin :: Ljubljana
Pred Prulami 23.

Zastopstva
vsako-
vrstne
stroke prevzema trgov-
ska agentura v Ljubljani.
Ponudbe na Anončno
ekspedicijo AL. MA-
TELIC, Ljubljana.

Stora

d. z. o. z.

Št. Vid nad Ljubljano

tovarna za gardine, bonfame,
posteljna pregrinjala, zaveso
za kavarne in hotete iz tula,
ripsa, entamina, kongresa,
platna i. t. d.

Otroške punčke
se sprejemajo
v popravilo.

Naslov v upravi „J. B.“

Delavnica za glas- bene instrumente

Brata Baumgartner,
Celje, Gospodska ulica 38

Edina izdelovalnica
glasbeih instrumen-
tov v Jugoslaviji.

Klobuke, moške in žen-
ske, sprejema v popravilo
ter iste prekroji v najmo-
dernejše oblike tovarna

FR. CERAR, Stob, pošta

Domžale pri Ljubljani.

Сва разјашњења о II. међународном веле- вашару у Праги

гледе вожње, визума, стана и т. д. даје
Анончна експедиција АЛ. МАТЕЛИЧ,
Љубљана, Конгресни trg 3.

SEZNANITE

se z zunanjim svetom, ter obiščite II. mednarodni velesejm vzorcev v Pragi od 28. II. do 8. III. 1921.

Lepilna sredstva

(Klebstoffe) za kartonažne tovarne, plakaterske zavode, litografije, tovarne kuvert, etiket in zavitkov v vsaki množini na prodaj.

Naročila nasloveni na
ANONČNO EKSPEDICIJO A. L. MATELIČ,
Ljubljana, Kongresni trg 3.

Gonilna jermenja in transmisijeske trakove

vseh vrst razpošilja

tovarna gonilnih jermen
Schultz & Kaplan, Fulda (Deutschland).
Istotam se sprejmejo tudi izvežbani zastopniki.

Svet je velik

zato je potrebno, posebno za TRGOVCA da ga pozna! Najlepša prilika se nudi vsem o prilikih II. mednarodnega velesejma vzorcev v Pragi dne 28. II.

Manjša vila na deželi

pol ure od Ptuja ob glavnih cestah, hlevi, mlad sadovnik, njiva na prodaj. Dopisi se prosijo pod napravo upravnega lista.

Kdor išče

oskrbnika, gozdarja, zastopnika v lesni stroki, pohištvo itd., naj sporoči svoj naslov upravnemu listu.

Strokovni register v vseh vzhodnoevropskih jezikih priobčeval se bode v

„OST-EKSPORTU“

listu za izmeno blaga med srednjo in vzhodno Evropo. 12 kratna mesečna objava v 7 jezikih stane nem. M. 504.— Naročila sprejema Anončna ekspedicija Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Velepodjetje išče

KNJIGOVODJO KORESPONDENTA

(slovensko, hrvatsko, nemško).

BLAGAJNIKA

za takoj nastop. Upoštevajo se le prvo-vrstne samostoj moči.* Sprejme se tudi proti dobrati plači perfektna **steno-grafinja in strojepiska**. Ponudbe s kratkim življenjepisom in navedbo željene plače pod „SAH“ na upravo.

* Prednost absolventi trg. akademij, samej.

na svjetskom trgu, što bi značilo godišnje novo opterećenje njemačko-austrijske republike samo za brašno 22 milijarda n. a. kruna.

U doba, kad druge devize pokazuju sigurnu stabilitetu ili se barem izjem poljske krunе poboljšavaju, pada austrijska deviza posljednjem tempon.

Najosjetljivije se to pokazuje u visokoj skupini njemačke, jugoslavenske i češke krunе.

Te države — Jugoslavija, Češka i Njemačka — ostaju sada kao i prije najvažnije importne zemlje za Njemačku Austriju. Pri tom je državni nabavni ured za devize zadnjih mjeseci zakazao da kupi na trgu veće količine deviza.

Pred predajom slobode u deviznoj trgovini je država nabrala prilično deviza Beograda, Prage i Berlina, s kojima je krila dosada državne potrebe i davala višeputa trgu devize na raspoređenje. I ta se zaliha mora u najkraćem vremenu iscrpiti, ako se je ne napuni u kratko doba s antantinim kreditima. Nemože se pri tom misliti na sile posljedice padanja njemačko-austrijske krunе, ako bi vlada morala u protivnom skidaču nakupovati tudi devize baš onda, kad i onako raste vrijednost tudi devize. Vlada bi samoj svojoj kruni zadala malomanje nego smrtni udarac.

Traženje bečkog trga po tudi devizama najviše ne izvire iz efektivne potrebe.

Glavni uzrok traženja je bijeg vlasnika njemačko-austrijske krunе pred krunom samom.

Divlja igra valutnih verižnika nema nikakove zaprijeke, pošto je devizna centrala otpravljena.

U januaru je već marka poskočila od 9.16 na 13.67, češka kruna od 4.12 na 5.12, švicarski frank od 101.25 na 124 i dolar od 670.25 na 780.50. Madžarska je kruna, koja je ostala nekoliko niža od n. a. krunе, poskočila na 1.37, jedino poljska marka notira 0.76 n. a. Kruna, u zadnje vrijeme 0.89 i reprezentira najslabiji novac na svijetu. Cini se, da su Poljaci bacili velike svote svojih maraka na bečki i tako isčumrili trg, da si tu pribave drugih deviza.

Efektivni trg pokazuje za različite vrijednosti parje velike tečajne poviške, nekoliko nedava prilepa nerazumljivo i rapidno dizanje payira južne željeznice.

U opće se mora reći, da katastrofalna gibanja ne dolaze na valutnom trgu do istog izražanja, kao na dioničkom trgu. Moguće, jer po ovoj prilici cito Beč igra upravo na valutama i nema dovoljno novca, da ga angažira u efektne spekulacije, pred kojima se uslijed rapidnog dizanja i padanja nekoliko boji.

Tome članku, uzetom iz „Frankfurter Zeitung“, bi još dodali, da je po našem mišenju sedanja valutna i finančna kriza samo jedan dio životne nesposobnosti Njemačke Austrije i njenog glavnog grada i da je samo jedan dio demontiranja Beča, koji nije sposoban da u današnjim prilikama bez ogromnog zaledja vodi jednak gospodarski život kao pred svjetskim ratom.

Naša industrija cementa.

Naš je cement bio pred ratom dosta poznat po svijetu. Ta panoga naše industrije se je počela upravo lijepo razvijati.

Beočinska tvornica u Srijemu je svojim cementom, oskrbljuvala ne samo domaće krajeve već ga je izvozila u Madžarsku, Bugarsku i Rumuniju. Isto su tako imale lokalnu nadproduciju slovenske i dalmatinske tvornice cementa.

Danas se kao u drugim industrijskim programama, opaža zastajanje proizvodnje i u cementnoj struci. Razvoju te industrije morali bi po-

Niže cijene, dok traje sadanja zaliha!

Nudjam

ukusno izradjene
naknadne
dijelove za
poramenice

vrio rastezljive marke SOKOL, bolje od gumiljevih! - Cijena po komadu njem. M - 45, - 50, - 55, - 60; nadalje nudjam moje pod vezače marke "TVAJNE", ukusno izradjene, od najbolje glasovirske žice, koji potpuno nadoknadju gumi-jeve (mnogobrojne zahvale!); cijena po paru 10 mm široke pocinjene M 140, pomjedene M 150, poštrebene M 210, po- crnjene M 170. Uzore samo uz unapred poslani novac pridodavši M 1— za poštarinu.

Traže se prodavači i zastupnici!

Plativo kroz "Dresdener Handelsbank" Dresden ili kroz Postcheckkonto Berlin N. W. 7 k. 83542.

Ivan Babič, Berlin 0.34.
Memeler Strasse 76/I. v.

čitate
Jugoslovansko
borzo!

Trgovina z urami in zlatnino
F. ČUDEN, Ljubljana, Prešernova ul. 1.

Proda se vsled pomanjkanja obratnega kapitala

premogovnik

v začetnem obratu z obširnimi prostostredi za K 150.000.— Sprejme se tudi družabnika. — Dopisi resnih kupcev se prosijo pod „velika bodočnost“ :-: na upravo lista. :-:

Prva jugoslovanska milarna in svečarna prej P. SEEMANN, Ljubljana — Vič, nudi

GAZELA MILO

konzumne in cerkvene sveče, lekarniški vosek, kadilo i. t. d., po najnižji ceni. Zahtevajte vzorce.

Svakovrsne
šešire iz slame i vune

slamnate torbice (takozvane cekare), slamnate otrake za cipele, sve različne slamnate proizvode preporuča gg. trgovcima i cijenjenom pučanstvu za obilnu narudbu

FRANJO CERAR,
tvornica slamnatih i vunenih šešira u Stobu, pošta Domžale kod Ljubljane.

Inserate

za vse

tuzemske in inozemske časopise

sprejema

Anončna expedicija Al. Matelič,

Ljubljana, Kongresni trg 3.

Domča tvrdka.

Solidne cene.

Gričar & Mejac**Ljubljana**

Prešernova ulica 9.

Najnovejši kroji. Točna postrežba.

Velika izbira izgotovljene obleke vseh vrst za gospode, dame in otroke. Zaloga vsakršnega blaga

za moške obleke, površnike in sukne, dalje vata za krojače v kosi in na metre.

zato zavračajte vse potvorbe in plagijsater zahtevajte v drogerijah

EDINO**ZDRAVJE ZOB ODOL**

UMETN. PLAKATE - REKLAMNE RISBE - OSNUTKE - VARSTV - ZNAMKE - IMENA - DIPLOME - MODERNO - OVOJNINO - ETIKETE - KLIJEJE - OSKRBI -

"ALOMA"
LJUBLJANA
KONGRESNI TRG 3.

zvani faktori, da obrate osobitu pažnjo, jer kod kuće nemamo dovoljno sirovina i jer će nam pri obnovi zemlje i gradnje novih velikih prometnih linija taj fabrikat baš najviše trebati.

Na ozemlju naše države se nalazi 13 tvornica cementa. Njihova kapaciteta iznosi oko 100.000 vagona godišnje. Od te količine proizvadja tvornica u Beočinu nad $\frac{1}{3}$, ostalo otpada na drugih 12 tvornica.

Sva cementna industrija danas ne daje niti jedne trećine od producirane količine predratne dobe.

Uzroci su slični onima drugih industrijskih strukta.

U prvom redu trpe tvornice na pomanjkanju prvočasnog ugelja, što su ga dobivale pred ratom većim dijelom iz inozemstva.

Slabe prometne prilike sa inozemstvom, velike valutne razlike, zastoj industrija u importnim državama i konačno pomanjkanje radnih sila i slabo zanimanje za cement, cementni materijal, su u bivstvu isti uzroci kao u ostalim industrijskim strukama.

Ostale se tvornice nalaze u Trbovlju, Židovom mostu, Mojstrani u Sloveniji, u Hrvatskoj u Pojusku, u Srbiji u Pozovcu, Ralji, Ripiju, u Baranji u Beremendu, u okolini Splita oko 6 manjih poduzeća.

Pred ratom produciran je bio roman i portland cement. Po svojoj kakvoći nije nimalo zaostao za proizvodima drugih država — a i buduće nam se — što se bar kakvoće tiče — ne treba bojati konkurenca.

Za to su nam zasada potrebiti još tudi strukovnjaci, osobito za nova poduzeća.

Beočinsku su tvornicu pokušali kupiti engleski kapitalisti. Nenadoknadljivo štetu bi pri tome trilo narodno gospodarstvo, kad bi se tako ogromno poduzeće s tako izvrsnim fabrikatom predalo tujincu.

Tvornica ima još prednost valjanog transporta po vodi — i sve druge uvjetne za još jači razvoj. Čudno nam se čini pomanjkanje poduzetnosti sa strane dioničkih vlasnika, koji bi za privremeno veći kapital prodali dionice mjesto da sami svojim radom izbiju onu dobit, koja bi pala u ruke po našim ljudima visokostojećem Englesku. U svima takim i sličnim slučajevima sramimo se dokaza o našoj inferiornosti i teško nam je pri srcu.

Kod naručbe se blago izvole opozivati na „Jugoslavensko borzo“.

Narodno gospodarstvo.

IZVOZNA I UVODNA TRGOVINA.

U predvidnom vremenu počće Indija, Australska i Argentinija sa izvozom pšenice i kukuruzom. Novi su izvještaji o žetvi Australije i Argentine vrlo dobri, isto tako iz Indije, koja će moći da izveze 400.000 tona pšenice. Prevozni tarifi padaće dalje, što ugodno uključuje na uspješne izvoze inozemskog žita. I cijene žitu samom pale su na svjetskom trgu, tako da je n. pr. naš kukuruz već daleko ostao nad svjetskim paritetom. Radi toga naš izvoz žita skoro se svim stegnjima Tome doprinaša ne u malom, poseđu naš trgovac, koji je po dvomjesečnoj pauzi ostao otvoren samo deset dana. Ipak moramo držati izvoznu catinu za glavni uzrok stagnacije izvoza.

Zadnjih se je dana mnogo pisalo po novinama o reviziji carinskih tarifa. Ministarstvo će po

EKSPORTERI!

EKSPORTERI!

II.

МЕЂУНАРОДНИ ВЕЛЕВАШАР У ПРАГИ

од 28. фебруара
до 8. марта 1921.

У споразуму са равнотељством II. међународног велевашара у Праги издајемо ЧЕШКО-ФРАНЦУСКИ ЕКСПОРТНИ БРОЈ »ЈУГОСЛАВЕНСКЕ БУРЗЕ«

у 50.000 примерака,
који ће се БЕЗПЛАТНО раздавати посетницима велевашара у Праги.

Пошто ће тај ванар посетити трговци целог света, најугоднија је прилика, да наши експортери и импортери нађу везе са извањим светом, било за продају или пакуп.

Инсерати у поменутом експортном броју биће од највеће важности!

Пријавите се одма код

Анончне експедиције
Ал. Мателић, Љубљана,
Конгресни трг бр. 3

(Подадељење за II. међународни велевашар у Праги).

OPALOGRAPH

razmnožuje strojno i ručno pišanje (risbe, note) putem neizrabljive, dakle nikada nadomjestka potrebne stakl. plošte

Zabtlevajte cjenik i uzorke raznovrsnoga tiska

Glavno zastupstvo za cijelu kraljevinu SSSR

THE REX & CO. - LJUBLJANA

GRADISČE ŠTEV. 10

ovoj prilici pojedine strukovnjake iz individualnih i trgovackih krugova pozvati na ankete u svrhu revizije svih carina, »Jutrašnji list« predlaže taj anketi slijedeće revizije carinskih stavaka za žito, mlinške proizvode i sočiva:

I. Žito:

- a) Kukuruz, ječam, zob, proso itd. za 100 kg 15 din.
- b) Pšenica i raž za 100 kg 60 din.

II. Brašno i mekinje:

- a) Pšenično i raženo brašno za 100 kg 30 din.
- b) Kukuruzno i ječmeno brašno za 100 kg 10 dinarjev.
- c) mekinje za 100 kg 5 din.

III. Sočiva:

- a) pasulj za 100 kg 15 din.
- b) bob za 100 kg 5 din.
- c) grah i leća za 100 kg 15 din.

To bi bila glavna roba našeg izvoza, a ona, koju ovdje još nismo naveli, trebalo bi shodno taksiрати. Gornji stavlji bili bi približno za polovicu manji od dosadašnjih. Jedino mlinški proizvodi bi ostali uslijed zaštite mlinške industrije taksiранi po prijašnjem tarifu. Kad bi carine ostale pri nesameljenom žitu i pri brašnu, kupovalo bi inozemstvo od nas radje žito nego mlinške proizvode. To moramo imati pred očima.

FINANCIJE.

Državni budget za 1920/21. Poznate su brojke više puta preradivanih državnog budžeta za g. 1920.—1921. Potrebe iznose okruglo 16 milijarda kruna. Pokrića su predviđena za 15 milijarda K 536.711.

Budžet je podijeljen na 20 poglavljija:

1. Vrhovna državna uprava treba 3 mil. 855.679.884 K i to: opća potreba 1.380.000, provizorni parlament 9.053.900 D; državni dug 48.900.000 D; predsjedništvo ministarstva 381.380

Din.; državno vijeće 226.000 D; Glavna kontrola 1.157.428 D; Kralj, dvorska kancelarija 990.550 D; potpore invalidima 304.758.835 Din.

2. Ministarstvo pravde 176.146.241 kruna.
3. Ministarstvo prosvjete 635.685.113 kruna.
4. Ministarstvo vjera 51.638.160 kruna.
5. Ministarstvo unutrašnjih djela 156.540.060 kruna.
6. Ministarstvo javnoga zdravlja 279.050.432 kruna.
7. Ministarstvo spoljnih djela 30.407.520 K.
8. Ministarstvo financija kruna 2.812.880.952.
9. Ratno ministarstvo i mornarice kruna 4.483.218.240.
10. Ministarstvo građevina K 420.810.481.
11. Ministarstvo saobraćaja K 1.299.099.550.
12. Ministarstvo pošta i brzojava 485.509.330 kruna.
13. Ministarstvo poljoprivrede i voda kruna 224.625.170.
14. Ministarstvo šuma i ruda K 426.128.078
15. Ministarstvo trgovine i industrije kruna 67.045.848.
16. Ministarstvo ishrane kruna 16.980.120.
17. Ministarstvo za socijalnu skrb 297.683.078 kruna.
18. Ministarstvo agrarne reforme 175.480.960 kruna.
19. Ministarstvo za Konstituantu 1.816.152 K.
20. Rezervni kredit K 82.000.000.

INDUSTRISKE VIJESTI.**Nova tvornica kvasa.**

Tvornica špirita M. Fischl Sinovi u Kreki (Bosna) na novo će se dograditi i priključiti tvornica kvasa. Tvornica je već naručila najmodernije strojeve. Kod nas je kvaska industrija još nerazvita, iako nam za nju ne manjka preduvjeta. Najveća se tvornica nalazi sada u Savskom Marofu, te jedna kod Maribora. Velika Arkova tvornica je u Zagrebu.

Iz maloga raste veliko.

(Prosto po njemačkoj trgovskoj priповјести „Vom Stift zum Handelsber“ od Fr. W. Sterna.)

(Nastavak.)

Samu na taj način procvašće naša trgovina tu dolje. To ali neće biti teško. Srpska inteligencija kaošto i srpski seljak imaju još nešto ukočenog i počesto surovog na sebi. Ako ponislimo, da se tamo dolje lije krv — lako rečeno — od bitke na Kosovu — dakle pre stotina godina — naravno je, da je u karakteru ostalo nešto tragova tih borbi. Ali će mirno doba i radljivi život sve to ublažiti i konačno izbrisati. Za to nemožemo s druge strane dovoljno naglasiti, da naša industrija i trgovina mora da si prokrći puteve u Vojvodini i Srbiji, jer je to naše i u tom smislu — usprkos talijanskoj peti — gospodarski slobodniji i velike budućnosti vrijedan i moćan narod.

U Skoplju.

Već su ga stari Rimljani poznavali i znali čijeniti, jer ga je narav ponajbolje raskošnu obdarila. Okoju ga prostrana plodna polja, po kojima teče Vardar sa svojim pritocima, a visoke planine, puno ruda, i nekada pokrite gustim šumama, zaštituju sami grad od sviju strana. Od prirode ima Skoplje sve preduvjeti za lijep razvoj. Do sada mu teški udes nije dao onoga, što će lako da postane u novoj slobodnoj državi. Pet je punih stoljeća Skoplje rob valo. U tim stoljećima pet stoljeća o kakovom razvoju niti govora. Kruti Osman-

Metalurgična industrija u Mariboru.

Podružnica Jadranse banke u Mariboru, dr. Hinko Hinković i drugi, dobili su od ministarstva trgovine dozvolu da osnuju dioničko društvo »Krvina« u Mariboru. Društvo će proizvadjet, kupovat i prodavat proizvode iz bakra, željeza, mjeđi i drugih kovina, kable, električni materijal, postavljajuće električne uređbe, kupovaće rudnike itd.

Dionička glavnica iznosi 2 i pol milijuna kruna. Razdijeliće se u 12.500 dionica po 200 K. Glavnica moći će se povisiti na 6 milijuna.

POLJODJELSTVO.**Statistika svjetskih žetava zadnjih godina.**

»Grain, Seed and Oil Reporter« donosi podatke zadnjih triju godina o iznosu svjetske žetve i prisposobljiva ih sa zadnjim mirodobskom godinom 1913. Brojevi znače milijune tona.

Pratvelo se je na cijelom svijetu

	v letih	1920	1919	1918	1913
Pšenice		75.8	74.2	75.5	109.0
rži		14.9	13.6	15.3	61.3
ovsa		47.9	46.3	46.8	74.2
ječmena		20.1	19.3	21.5	39.2
koruze		110.6	93.3	106.5	90.7

Gibanje je cijena na najvažnijim trgovima godine 1920. slijedeće:

	20. jan.	30. aprila	31. dec.
Pšenica Chicago	—	256	173
Pšenica u Argentini	14.15	22.55	17.70
Rž Chicago	201 1/4	257 1/2	156
Koruzi Chicago	135 5/8	172 7/8	67 1/2
Oves Berlin	2540	—	—

laka iz srpske okolice — iz ravnic. Ti takozvani čivdiji živili su jadan život u sirotinjskim kućicama oko begovskog posjeda — čitluka. Biće su vječni služnji svojih begova. Čivdija mora ne stati, čitluci moraju propasti. To nije samo u njihovom već i u interesu našu sviju. Trgovac naime zaboravlja višeputa na slijedeće činjenice, koje su se u povijesti često opravdale. Kako se trgovac mora u prvoj vrsti da brine za uspjeh svog poduzeća, tako neka ne zamemaruje svog konzumenta, svog mušterije. Od siromašnog seljaka, građana, radnika, trgovina nemože da ima dobitka, kojem bi mogli uložiti u napredak i razvoj novih mogućnosti rada za novi naraštaj. Dobro situirani konzumenti više kupuju, imaju veće potrebe. Već stoga neka trgovac u svom interesu kuša da pominje, digne konzumenta na viši kulturni i gospodarski stupanj. U punoj mjeri vrijede te riječi za našeg seljaka u Macedoniji. To je doduše problem države — pravilno rešenje agrarne reforme — koji će koristiti svima slojevima Jugoslavije osim par veleposjednika.

Skoplje je, kako smo već rekli, od sviju strana zaokruženo planinama. Na sjevero-zapadu slavna Šar-planina. Na njenim istočnim obrocima je posjećena »Kačanička klisura«; po toj kotline teče riječica Lepenica. Kačanička klisura tvori prelaz na Kosovo polje.

Nekoje su tih planina gole, nekoje sežu visoko u nebo svojim vršima (Zakupica 2530 m. Ljubotin 2500 m). U snjedi ljeta su pokrite počesto snijegom.

Cijene u novoj godini nisu više do zadnjeg časa u Americi i Argentiniji padale.

SVETUJEMO

Vam, da v lastnem interesu takoj naročite inserat za eksportno številko

„Jugoslovanske borze“, ki izide ob priliklji otvoritve

II. mednarodnega velesejma v Pragi.

PROMET.

Regulacija Pesnice.

Da se od izljeva do Moškanjaca već izvrše na regulaciju Pesnice osigura daljnih oštet, ptujsko je okružno zastupstvo u vezi sa ptujskim okružnim poglavarsvom vložilo molbu kod zemaljske vlade u Ljubljani, da se već nastale štete bez oklijevanja poprave. Zemaljska je vlada po struhovnjacima dala pregledati cijelu regulaciju i napravila proračun za popravke. Taj proračun iznosi 125.000 K, od kojeg državni primos krije 50%, ormoško i ptujsko okružje pa drugu polovicu.

Nova će se regulacija izvršiti, kad bude regulirano korito popravljeno i osigurano. Projektirana regulacija odredjena je za najpogibeljniji dio, to je od Moškanjaca do Pacinja. Ko je imao priliku da viđe široke poplave Pesnice u tom dijelu, začudjeno se je pitao, zašto se je s tom regulacijom tako dugo odgadjalo. Na kilometre širine stajala je voda travnicima i njivama te uništavala proizvode. Ceo je promet bio ustavljen. Takovih poplava bilo je u godini do četiriputa i više.

Velika planinska masa, koja se razprostire po bljoži i daljoj skopljanskoj okolici, od velike je gospodarske važnosti. Tu se nalaze velike a obično još ne pretražene gomile raznovrsnih ruda. Da tih ruda ima u planinama u velikoj množini, kažu nam razni dokazi, tako glodinarski procesi, vulkanske erupcije, petrografska materijal itd.

Po gorama se po nekim mjestima nalaze ceste šume, iz bukovine, hrastovine, jasena i javora. Zastupane su vrlo dobro smreka i jela. Za ekonomsku silu tih krajeva od velike je važnosti planinska flora. Po planinama se razprostiru široki pašnjaci, od kojih se hrane nebrojna stada ovaca. Od stočarskih krajeva spominjemo u prvom redu skopljansku Crnu goru; u tom obziru prednjači taj kraj cijelom Balkanu.

Kako u tom kraju, tako su dani preduvjeti za razvoj stočarstva i cijeloj Makedoniji. Unatoč tome se nalazi stočarstvo u bijednom stanju. To vrijedi potpuno za živinu kao što za konje i goveda, koja zahtijevaju veću njegu, osobito po zimi. O kakovom izboru rase ni govora nema. Staja ne poznaju, tako da se živila nalazi cijelu zimu pod vedrim nebom, ako sam stočar ne dijeli svog stanja s njom. Cijelu zimu dobiva živila nekoliko slame a inače da si sama traži pod snijegom trave.

Nešto se bolje brinu za krave, ovce i koze. To pa iz običnog razloga, što toj vrsti živine ne treba skoro nikakove njege. Sve se to nalazi još u primitivnom stanju. Kulturno više stojeći dijelovi Jugoslavije — Srbi, Hrvati i Slovenci — pozvani su, da sa slobodom donesu našoj braću nov, moderan način gojenja živine.

Zemaljska je vlada konačno uvidila potrebu i odlučila se na to, da se taj poplavama najviše izvrženi dio Pesniške doline popravi i Pesnica regulira. Za taj doduše kratak komad Pesnice proračunano je 14 milijuna kruna. Svake godine bi se nešto od te regulacije izvršilo, prema tome, koliko će sredstava na raspoređenju biti.

S radom se namjerava početi već ove godine. Država je obećala 90% prinosa, ptujsko okružje pa mora da krije 10%.

Za koliko će poskupiti trbovaljski ugali.

Trboveljska družba izjavlja, da će se izdaci družbe uslijed povišanja dnevnica povisiti za 100 milijuna kruna godišnje i da družba nemože da preuzme niti četvrtinu toga. Na toj osnovi bi se povisila cijena ugla za 800 K po kvintalu. Najosjetljivije biće to povišanje za železnice, kojima treba dnevno 180 vagona, te bi iznašalo povišanje trošana nad 52 milijuna kruna godišnje. Tu će povišanje naravno željeznice svaliti na općinstvo s povišanjem tarifa. Naročito će Slovence, koji moraju dovozati žito iz Banata, to povišanje najviše pogoditi.

Cijene zadnje sedmice.

Medjunarodni žlti trg.

U Sjedinjenim državama Severne Amerike cijene opet padaju. Zalje su u javnim skladištima za 20 milijuna bušlova manji nego li lani u isto doba. Privatni izvještaji kazuju, da je snježni pokrivač dovoljan i da će žito lijepo prezimeti.

Iz Argentinije su došle prve vijesti o uređenoj procjeni žetve. Pšenice se je proizvelo manje, zobi i lana više nego u protekloj godini. Izvoz se pšenice vrši polahko. Nejasan je položaj ustvarila namjera vlade, da uvede izvoznu carinu, koja ali neće biti jako visoka.

U Australiji razpolaću s velikim obiljem Indijska je žetva bila veoma slaba.

Po ravnim, prostranim mjesima, koje napaja Vardar sa svojim pritocima Treskom i Lepencem, rastu polag sviju vrsti žita duhan i opij. Duhan je monopoliziran. S opijem su nekoja bančna poduzeća napravila već mnogo probitajnih kupčića. Polja su dovoljno suha. Samo u jugoistočnom dijelu ima mnogo močvara. Zato ga zovu Blatom ili Blatijom. Tu se razlikuje Vardar i njegov pritoci: u proljetnoj i jesenskoj kiši u velikim masama pretvaraju Blatiju u veliko jezero i blato, gdje se nalazi središte i izlazište mušici Anopheles — nositeljici veoma raširene bolesti malarije.

Kad dodje ljetno, koje donosi u skopljansku okolicu nesnosnu vrućinu, nekoji se dijelovi polja osušu, po drugim ostaje još vode i blata. Ta barjanska voda ishlapijuje pomješanu zadušnim plinavima, koji napunjuju okolicu i oteškoćuju dijamne.

Gsobito nengodno je, kad puše vjetar i diže oblake prašine nad cijelom skopljanskom okolicom. Samo Skoplje se bori s velikim teškoćama proti toj prašini. Svaka ga kola dignu u tolikoj množini, da pokrije čovjeku odjelo. Unatoč se marjivom škrpljenju ulica to neda opraviti, jer je senčana vrućina tako jaka, da odjedno posuši ceste.

Na polja, pokrita vodom i blatom, nisu ugodna za poljedjelstvo. Livade i pašnjaci služe u prvih vrsti stočarstvu. Skopljanski dželebdžije (tugevi marvom) dovode ovamo marvu na pašu. Živili izvanredno dobro prija drobna, kijela so, koje ima svakog jutra po travi, kad se osuši rosa nače su t pusti krajevi, jer ne vidiš ni ljudi ni

Novo ustanovljena podjetja.

Jakob Dermota, trgovina z čreslom. — Železniki.

A. Rasberger, trgovina z gramofoni in godbenimi avtomati. — Ljubljana.

«Lana» tekstilna tovarna, družba z omejeno zavezo, tekstilna industrija, nakupovanje sirovina in prodaja tekstilnih izdelkov. — Zgoša.

Lovro Kokalj, trgovina z lojem. — Kropa.

M. Kokl, trgovina z mešanim blagom. — Kranj.

Medicinalna drogerija in kemična industrija B. Šinkovec. — Kranj.

Opekarina Menges, Milan Jenčič in drugi. — Pristava pri Mengšu.

Franc Telban, trgovina z deželnimi pridelki. — Sovodnje.

Jernej Mrak, trgovina z deželnimi pridelki. — Kokrica pri Kranju.

Anton Kržšnik, trgovina s konji. — Žirovica na Gorenjskem.

Marija Götzl, trgovina s klobuki in modnim blagom. — Ljubljana.

Franc Jaklič, prodaja piva. — Medvode.

Mihail Kostajnšek, trgovina z mešanim blagom. — Št. Peter pod Sv. Gorami.

Hrovat & Komp., trgovina z materialnim blagom. — Ljubljana.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Braslovčah, žadruga. — Braslovče.

Posojilno društvo za župnijo sv. Ane v Slovenskih Goricah, r. z. z. o. z. — Sv. Ana v Slovenskih Goricah.

«Narodne Novine» br. 3. od 5. januara 1921.

Stojan Tanić, trgovina cipelarskom robom. — Zagreb.

Sandor Beck, trgovina kožom, postolarskim potrepštinama i sirovom kožom. — Bjelovar.

Tereza Žlžek, proizvodnja ulja od koštice. — Grabov Potok kod Bjelovara.

Hrvatska seljačka zadružna u Tomašu. — Tomaš kod Bjelovara.

kuća. U tui sunjeru vodi željeznica uz Vardar na Gjevgijeli, zapadnu stanicu na našoj zemlji, i kreće nato proti Solunu.

Na tom putu srećamo zanimive krajeve. Jedan između njih Veleš, koji se nalazi na veleske klisuri, živahno je mjesto. Ti krajevi ko Skoplje imaju po ljetu silnu vrućinu. Par mjeseci ne ma tu opće kiše niti oblaka, samo sunca i sunčane vrućine, koja omogućuje rastenje različnih egzotičnih rastlina.

Trgovci iz Skoplja, Veleša, Kavadarca, Prilepa itd., osobito mladja, agilnija generacija, dobro poznaju sjevero-zapadne krajeve Jugoslavije i rado gledaju slovenske i hrvatske goste u svojoj užoj domovini. Veoma su gostoljubivi, rado daju sve potrebne trgovske informacije, tako da navika na te krajeve nije ni iz daleka tako teška, kako si čovjek to predstavlja, kad kod kuće sjedi, premišljava i o budućnosti sanja.

(Slijedi.)

Inserati u „Jugoslavenskoj burzi“ imaju uvjek najbolji uspjeh, te vrjede najmanje toliko, kao što ako biste oglasivali u dvojnim drugim novinama, i to u jednim slovenskim i jednim srbohrvatskim novinama.

BALKAN

SPEDICIJA-SKLADISCA

LJUBLJANA-MARIBOR
BEOGRAD-ZAGREB
TRST-WIEN

Iščem kompanjona (-ko)
v svrhu ustanovitve prvovrstnega elegantnega
damskega frizirskega in manikerskega salona
v Ljubljani.

Oni, ki imajo lokal v sredini mesta, prednost.
Točne ponudbe pod "Elite" na upravo lista.

Friziranje ^{vsaki} _{dan} od 3.-7. ure.
:: dam in :: OLGA SMERKOL
začasno
manicura LJUBLJANA,
Nunska ulica 19/II.

Čitajte naš tednik!

"CHOCOLAT IMPERIAL"

Vodstvo tovarne čokolade in likerjev od trapistov, Rajhenburg ob Savi, priporoča svoje proizvode v različnih oblikah.

M. Trebar — Ljubljana
Sv. Petra cesta 6. Telef. 539.

JURJEVO

terpentinovo
čistilo za čevlje
razpošilja
glavna zaloge

Najidealniji amerikanski pisaci stroj
UNDERWOOD

dobiye se odmah kod

THE REX CO., Ljubljana

Gradišče štev. 10 Gradišče štev. 10.

Kod večih narudžaba popust.

Stavbišče ob kolodvoru

(gramozni svet) pripravno za zgradbo tovarne na prodaj.

Dopise pod "Lob" na upravo lista.

VULKAN

sprejema v popravilo (vulkanizacijo) vse vrste avtoplaščev in zračnic. — Kupuje vsako množino gumijevih odpadkov, zračnic, plaščev i. t. d. po najvišji ceni. Informacije daje tvornica „VULKAN“ v Kranju, oziroma

IMPORTNA IN EKSPORTNA DRUŽBA

„ATLANTA“ V LJUBLJANI,
CIGALETOVA ULICA 1.

TVORNICA
GUMIJEVIH
IZDELKOV

DRUŽBA Z
OMEJ. ZAV.
V KRAJU